

Th. Nielsen: Det er et Par Bemærkninger, jeg skal gjøre først i Anledning af Udlaan af Statsmidler og da nærmest vedrørende Livrenteanstaltens Udlaan. I Betænkningen, Tillæg B, Sp. 471 under Nr., 229 findes en Fordelingsliste. Jeg har flere Gange anket over, at Udlaanene til Smaaieendomsbesiddere vare meget faa og forholdsvis ubetydelige, og det synes at skulle vedblive paa den Maade, idet der, saavidt jeg ser, kun er udlaant et ganske enkelt Laan paa 3000 Kr.; altsaa er Husmandsklassen i det Hele ubeluffet. Det Samme gjælder forresten de smaa Gaardmænd, thi de fleste og største Laan falde paa Hovedgaarde, eller under alle Omstændigheder er det Laan over 50,000 Kr. Af 1,900,000 Kr. til Landeieendomme er udlaant ikke mindre end 860,000 i Laan paa over 50,000 Kr. Det er en Part, som ingenlunde tillkommer saadanne Eiendomme, hverken efter deres Hartkorn eller efter noget Andet. Nu veed jeg meget vel, at man vil anføre, at den Maade at udlaane paa, letter Administrationen noget. Det kan gjerne være, at det er Tilfældet, men jeg kan ikke forstaa, at det dog skulle forvolde en meget stor Udvildelse eller Forøvelse af Arbejdet at foretage en mere hensigtsmæssig Fordeling af Laanene mellem de mindre og større Jordbrugere. Det er nemlig meget vel bekiendt, at disse Penge ere meget ivrig eftersøgte, skjøndt der gives $4\frac{1}{2}$ pCt. af dem, og det er let forstaaeligt, thi disse Penge ere alligevel betydelig bedre end Kreditforeningens, da man jo faar de fulde Hundreder og altsaa ikke bliver affortet Noget. Jeg vil tillige gjøre opmærksom paa den meget uregelmæssige Fordeling, som finder Sted mellem Amtene. Viborg Amt synes iøvrigt at være sært begunstiget; der er udlaant ikke mindre end 314,000 Kr. til Viborg Amt, men det er rigtignok for Størstedelen til et Par Hovedgaarde, idet de 240,000 Kr. deraf ere udlaante til Hovedgaarde, saa at det bliver ikke saa grumme Meget, der bliver tilbage til de andre Jordbrugere, derimod er Ringkjøbing Amt som sædvanlig yderst stedmoderlig behandlet. Der er kun udlaant 25,000 Kr. til dette Amt og kun 26,000 Kr. til Skanderborg Amt. Endelig er der tre Amt, som rent ere blevne borte, deriblandt det allernordligste, Hjørring Amt; Bræsto Amt er heller ikke kommet med, og det Samme gjælder Gl. Roskilde Amt. Jeg vilde ikke sige Noget dertil, naar det var et enkelt Aar, en saadan Uregelmæssighed fandt Sted, men lignende Fordeling finder Sted hvert Aar med Hensyn til de større eller mindre Jordbrug. Jeg kan, som sagt, ikke indse, at man ikke

nok kunde foretage en mere passende Fordeling og da ogsaa mellem Amtene. Hvad dernæst angaar de allermindste Jordbrug, nemlig Husmændene, da vil jeg sige, at om man end vil indrømme, at Administrationen bliver for besværliggjort ved Udlaan til dem, da burde den høitærede Regjering være betænkt paa at komme Husmændene til Hjælp paa et andet Punkt, nemlig ved at opkjøbe Husmandskreditforeningsobligationer, Noget, som den ærede Ordfører allerede har berørt. Det er jo nemlig ganske uforstaaeligt, at Husmandskreditforeningsobligationer, hvis Rente garanteres af Staten, kun staa i en Kurs af ca. 94, hvorimod de uopfygelige kongelige Obligationer staa i 98, og af disse garanteres jo ogsaa kun Renten, medens Husmandskreditforeningsobligationerne have den Fordel fremfor de kongelige, at der foregaar Udtrækning af dem. Der synes altsaa snarere at være Grund til, at Husmandskreditforeningsobligationerne skulde staa over de kongelige end omvendt. Det vilde derfor vistnok være meget ønskeligt for den nye Forening, om den høitærede Finantsminister kunde betvemme sig til, hvad der jo ikke løbes den mindste Risiko ved for Statskassen, at opkjøbe endel Husmandskreditforeningsobligationer, thi naar de paagældende Husmænd skulle give $5\frac{1}{2}$ pCt. i Renter og Afdrag, og Kursen tillige kun er 94, saa bliver den Hjælp, der skulde ydes dem, ganske vist af en noget forsvindende Betydning. Jeg vilde derfor meget anbefale den høitærede Finantsminister at opkjøbe endel af disse Obligationer for derigjennem at hve det mindre Jordbrug den Støtte, det maa mangle med Hensyn til Udlaan af de øvrige Statsmidler. Jeg vilde iøvrigt gjerne ved samme Leilighed tillige henlede den høitærede Conseilspræsidents Opmærksomhed paa, om han ikke maatte finde Anledning til at virke hen til, at der kunde finde nogen Samvirken Sted af Udlaan af Statsmidler i det Hele taget, thi baade Justitsministeren og Kultusministeren og han selv som Finantsminister raade jo over ikke ubetydelige Udlaan, og der synes jo at gjøre sig ikke alene noget, men tilbøieligt helt forskjellige Grundprinciper gjældende ved Udlaan. Den høitærede Finantsminister vil dog vistnok mene, at det vil være i Laansøgernes, som kunne give faste Prioriteter, saavel som ogsaa i Statens vel forstaaede Interesse i det Hele, at der maa komme noget ligeligere Principer for Udlaan tilstede, end der nu findes. — Jeg skal med det Samme, jeg har Ordet, henlede den høitærede Ministers Opmærksomhed paa et andet Punkt, nemlig paa Skovvæsenet. Jeg har allerede udtalt mig udførlig